

W celu uregulowania trybu postępowania wynikającego z wymagań systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, zatwierdza się i wprowadza do stosowania procedurę P-719 „Wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych” wydanie III.

Procedura określa tryb postępowania i wymagania w zakresie wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych na terenie Grupy Azoty S.A.

Zobowiązuje się wszystkich pracowników Grupy Azoty S.A. do przestrzegania postanowień zawartych w niniejszej procedurze. Dyrektorów/ Kierowników jednostek i komórek organizacyjnych zobowiązuje się do zapoznania z wymaganiami podległych pracowników.

Nadzór ogólny i kontrolę nad realizacją postanowień niniejszej procedury, sprawuje Członek Zarządu odpowiedzialny za majątek produkcyjny, bezpieczeństwo techniczne i ochronę środowiska.

Nadzór bezpośredni nad realizacją i aktualizacją treści postanowień niniejszej procedury, sprawuje Kierownik Biura Bezpieczeństwa Procesowego i Ochrony Pracy.

Zlecający wykonanie prac, zobowiązany jest przy zawieraniu umowy z danym Wykonawcą, do przekazania mu co najmniej jednego egzemplarza aktualnej wersji niniejszej procedury. W przypadku zmiany procedury Zlecający przekazuje bezzwłocznie Wykonawcy zaktualizowaną wersję.

Procedura zastępuje dotychczas obowiązującą procedurę P-719 „Wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych” wydanie II.

Procedura wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z a t w i e r d z a m:

PREZES ZARZĄDU

Tomasz Hinc

Rozdzielnik:

Jednostki / komórki organizacyjne Grupy Azoty S.A.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA MERYTORYCZNE UKSZTAŁTOWANIE PROCESU ORAZ OPRACOWANIE DOKUMENTU:

Zakres	Stanowisko	Imię i Nazwisko	Podpis*
Odpowiedzialny za opracowanie dokumentu	Specjalista ds. BHP	Mariusz Budzik	
Odpowiedzialny za nadzór bezpośredni nad procesem	Kierownik Biura Bezpieczeństwa Procesowego i Ochrony Pracy	Andrzej Grobecki	
Odpowiedzialny za nadzór ogólny i kontrolę procesu	Członek Zarządu odpowiedzialny za majątek produkcyjny, bezpieczeństwo techniczne i ochronę środowiska	Artur Kopec	

*podpis (parafka) używana w dokumencie

WERYFIKACJA DOKUMENTU I SPRAWDZENIE ZGODNOŚCI Z WYMAGANIAMI SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA:

Zakres	Stanowisko	Imię i Nazwisko	Podpis*
Weryfikacja dokumentu	Specjalista Koordynator ds. Systemu Zarządzania BHP	Agnieszka Witowska-Krupa	
Potwierdzenie zgodności	Kierownik Biura Organizacji i Systemów Zarządzania - Pełnomocnik Zarządu ds. Systemów Zarządzania	Leokadia Pawelec	

*podpis (parafka) używana w dokumencie

Spis treści:

1. Cel.....	5
2. Przedmiot	5
3. Zakres	5
4. Odpowiedzialność	5
4.1. Obowiązki osób zarządzających i nadzoru Grupy Azoty S.A.....	5
4.2. Obowiązki pracowników w przypadku prac szczególnie niebezpiecznych wykonywanych bez udziału firm zewnętrznych.....	5
4.2.1. Obowiązki pracownika	5
4.2.2. Obowiązki mistrza / koordynatora.....	5
4.2.3. Obowiązki kierownika	6
4.3. Obowiązki podmiotów w przypadku prac szczególnie niebezpiecznych wykonywanych z udziałem firm obcych.. ..	6
4.3.1. Obowiązki Zlecającego	6
4.3.2. Obowiązki Użytkownika.....	6
4.3.3. Obowiązki mistrza / koordynatora.....	7
4.3.4. Obowiązki Wykonawcy	7
5. Opis postępowania.....	8
5.1. Wymagania ogólne.....	8
5.1.1. Tryb postępowania w przypadku prac wykonywanych przez pracowników Grupy Azoty S.A.....	8
5.1.2. Zasady postępowania w przypadku prac wykonywanych przez firmy zewnętrzne	9
5.1.3. Tryb postępowania w przypadku prac obsługowych wykonywanych przez firmy zewnętrzne	9
5.2. Ogólne zasady wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych w Grupie Azoty S.A.	10
5.2.1. Prace wykonywane przez co najmniej dwie osoby (dotyczy pracowników Grupy Azoty S.A).. ..	10
5.2.2. Nadzór prac wykonywanych przez pracowników Grupy Azoty S.A.	10
5.2.3. Prace w porze nocnej	10
5.2.4. Kontrola i nadzór nad firmami zewnętrznymi, możliwość przerwania prac.....	10
5.2.5. Koordynacja prac	10
5.2.6. Wymagania ogólne dla osób wykonujących prace szczególnie niebezpieczne	11
5.2.7. Wymagania dotyczące przeszkolenia osób wykonujących prace szczególnie niebezpieczne	11
5.2.8. Wymagania dotyczące stosowanego sprzętu i urządzeń	12
5.2.9. Ochrona środowiska	12
5.2.10. Sytuacje awaryjne	12
5.3. Tryb zlecania prac	12
5.3.1. Kryteria wyboru Wykonawcy prac	12
5.3.2. Rodzaje dokumentów zlecających wykonanie prac	12
5.3.3. Umieszczenie wymogów bezpieczeństwa w umowach / zleceniach.....	13

5.3.4. Zapoznanie z procedurą firm zewnętrznych	13
5.4. Przygotowanie prac.....	13
5.4.1. Ustalenie sposobu wykonywania prac	13
5.4.2. Uzgodnienia Wykonawcy z podmiotami Grupy Azoty S.A.	13
5.4.3. Ocena ryzyka i informowanie o zagrożeniach	14
5.4.4. Zgłaszanie prac szczególnie niebezpiecznych na II i III zmianie	15
5.5. Dokumentacja	15
5.5.1. Protokół przekazania	15
5.5.2. Zezwolenie / Pozwolenie.....	16
5.5.3. Plan BIOZ	19
5.6. Sposób wykonania prac	19
5.6.1. Oznakowanie remontowanych instalacji węzłów.	19
5.6.2. Zasada odłączania mediów.....	19
5.6.3. Prace w zbiornikach i innych przestrzeniach zamkniętych.....	20
5.6.4. Prace w wykopach	20
5.6.5. Odbiór rusztowań	21
5.7. Zakończenie prac	21
6. Schemat postępowania	21
7. Terminologia	21
8. Dokumenty związane	22
9. Załączniki	23

1. Cel

Celem procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa w trakcie wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych na terenie Grupy Azoty S.A.

2. Przedmiot

Procedura określa:

- tryb przygotowania prac szczególnie niebezpiecznych,
- tryb wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych.

3. Zakres

Miejsce wykonywania prac.

Procedura dotyczy prac szczególnie niebezpiecznych realizowanych na terenach zarządzanych przez Grupę Azoty S.A.

Procedura nie dotyczy prac:

- realizowanych na terenach dzierżawionych od Grupy Azoty S.A. przez firmy zewnętrzne, za wyjątkiem prac remontowo-budowlanych na obiektach dzierżawionych;
- realizowanych na terenach stanowiących własność innych podmiotów zewnętrznych.

Podmioty zobowiązane do stosowania procedury.

Zapisy niniejszej procedury obowiązują:

- pracowników Grupy Azoty S.A.,
- wykonawców / podwykonawców zewnętrznych (w tym spółki zależne), wykonujących prace na rzecz Grupy Azoty S.A., tam gdzie mowa o obowiązkach Wykonawcy.

Zapisy procedury, w zakresie obowiązków Użytkownika, nie dotyczą firm dzierżawiących obiekty na terenie Grupy Azoty S.A. Obowiązki Użytkownika spełnia w takim przypadku właściciel obiektu/terenu.

Procedura może być wdrażana i stosowana przez inne firmy, po odpowiedniej implementacji i wdrożeniu wewnętrznych regulacji tych firm.

4. Odpowiedzialność

4.1. Obowiązki osób zarządzających i nadzoru Grupy Azoty S.A.

4.1.1. Zarząd Spółki:

- za zapewnienie środków potrzebnych do realizacji niniejszej procedury.

4.1.2. Członek Zarządu odpowiedzialny za majątek produkcyjny, bezpieczeństwo techniczne i ochronę środowiska:

- za nadzór nad prawidłowością funkcjonowania niniejszej procedury.

4.1.3. Kierownik Biura Bezpieczeństwa Procesowego i Ochrony Pracy:

- za monitorowanie aktualności procedury, a w przypadku gdy zachodzi taka konieczność, proponowanie nowelizacji procedury,
- za bieżące monitorowanie realizacji wymagań procedury.

4.2. Obowiązki pracowników w przypadku prac szczególnie niebezpiecznych wykonywanych bez udziału firm zewnętrznych

4.2.1. Obowiązki pracownika

Do obowiązków pracownika należy:

- znajomość zagrożeń występujących podczas prac,
- znajomość instrukcji stanowiskowej, w tym sposobu wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych,
- stosowanie się do zapisów instrukcji stanowiskowej i poleceń przełożonego.

4.2.2. Obowiązki mistrza / koordynatora

Do obowiązków mistrza lub zastępującego go aparatu koordynatora (wg etatyzacji Grupy Azoty S.A.) należy spełnianie wymogów dot. pracownika (pkt. 4.2.1) oraz:

- bezpośrednie kierowanie zespołem wykonującym prace szczególnie niebezpieczne (pracownikami Grupy Azoty S.A.) i sprawowanie stałego nadzoru w trakcie ich wykonywania,
- reagowanie i korygowanie nieprawidłowych działań podwładnych.

4.2.3. Obowiązki kierownika (komórki organizacyjnej Grupy Azoty S.A.)

- minimalizowanie zagrożenia występującego w trakcie prac,
- zapewnienie wykonania oceny ryzyka zawodowego i zapoznania z jej wynikami pracowników,
- zapewnienie odpowiednich środków minimalizujących ryzyko zawodowe (organizacyjne i techniczne),
- zorganizowanie prac w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy w tym zapewnienie odpowiedniej obsady,
- zapewnienie odpowiednich szkoleń i uprawnień pracownikom,
- określenie sposobu wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych w instrukcjach stanowiskowych, a dla prac nietypowych zapewnienie odpowiedniego instruktażu,
- wystawianie Pozwoleń na wykonywanie prac (zał. 2c), jeśli zachodzi taka potrzeba.

4.3. Obowiązki podmiotów w przypadku prac szczególnie niebezpiecznych wykonywanych z udziałem firm obcych**4.3.1. Obowiązki Zlecającego**

- określenie zakresu i terminu wykonania prac,
- udostępnienie Wykonawcy treści niniejszej procedury i powiadamianie Wykonawcy w przypadku wprowadzonych zmian w jej treści,
- wskazanie wymagań formalno-prawnych Wykonawcy w zakresie prac szczególnie niebezpiecznych (w poz. 2 tabeli załącznik nr 4 do niniejszej procedury),
- dokonanie oceny Wykonawcy (poddostawcy usługi w zakresie inwestycji, remontów, obsługi) z uwzględnieniem spełniania przez poddostawcę zasad i przepisów BHP, zgodnie z instrukcją I-706/1 „Kwalifikacja dostawców”,
- określenie środków dyscyplinujących w zakresie stosowania zasad i przepisów bezpieczeństwa np. poprzez wskazanie wykazu kar w załączniku nr 1 do procedury P-720 za niestosowanie tych zasad,
- powiadomienia o prowadzonych pracach Użytkownika terenu oraz innych jednostek organizacyjnych użytkujących w rejonie prac obiektu i / lub urządzeń technicznych (elektrycznych, telekomunikacyjnych, pomiarowych i innych, jeśli prace mogą spowodować ingerencje w te obiekty) stosownie do zakresu i rodzaju prac,
- powiadomienie o terminie i zakresie prac niebezpiecznych Biura Bezpieczeństwa Procesowego i Ochrony Pracy (dotyczy prac trwających ponad 1 dzień i innych uznanych przez Zlecającego, jako wymagających kontroli Biura Bezpieczeństwa Procesowego i Ochrony Pracy).

4.3.2. Obowiązki Użytkownika

- przygotowanie zakresu prac (w przypadku gdy Użytkownik jest Zlecającym) lub zapoznanie się z planowanym zakresem prac (w przypadku inwestycji zleczanych przez inne podmioty) realizowanych na podległych instalacjach,
- określenie zakresu prac przygotowawczych na instalacji niezbędnych do bezpiecznego wykonywania prac niebezpiecznych,
- uczestnictwo w spotkaniu uzgadniającym sposób wykonania prac,
- wyznaczenie prac, dla których niezbędne jest wydanie Zezwolenia (załącznik nr 2 do niniejszej procedury),
- zapewnienie przekazania pracownikom wykonującym prace, niezbędnej wiedzy o zagrożeniach występujących na instalacjach objętych zakresem prac oraz informacji o zalecanych środkach kontroli (ograniczania) ryzyka (instruktaż Użytkownika),
- zapewnienie podległym pracownikom Grupy Azoty S.A. informacji o zagrożeniach powodowanych wykonywaniem prac przez firmy zewnętrzne oraz o środkach kontroli (ograniczania) ryzyka,
- należyte przygotowanie i zabezpieczenie instalacji, obiektów, aparatury, urządzeń do wykonania prac w tym zapewnienie (w zależności od potrzeb):
 - opróżnienia, oczyszczenia i skuteczne odizolowanie od mediów niebezpiecznych urządzeń, zbiorników, rurociągów objętych pracami, zgodnie z zasadami opisanymi w dalszej części procedury,
 - wykonania pomiarów stężeń substancji niebezpiecznych, jeśli takie mogą występować w rejonie wykonywania prac,
 - ustalenia miejsc podłączenia do sieci energetycznej odbiorników Wykonawcy,

- wykonania połączeń zastępczych,
- wyłączenia dopływu energii elektrycznej,
- uziemienia remontowanych urządzeń,
- zabezpieczenia ppoż. obiektu objętego pracami i informowanie Zakładowej Straży Pożarnej o wykonywaniu na obiekcie prac spawalniczych i innych prac z użyciem ognia,
- wskazanie Wykonawcy prac urządzeń higieniczno-sanitarnych, z których pracownicy Wykonawcy mogą korzystać,
- zapiniowanie wykonania rusztowań na instalacji pod kątem dostępu do zaworów, armatury, zastawienie drogi ewakuacyjnej, uniemożliwienia bieżącej obsługi instalacji w czasie prowadzonego procesu technologicznego jak i w przypadku wystąpienia awarii, prawidłowego oznakowania strefy bezpieczeństwa),
- wystawianie Zezwoleń (załącznik nr 2) na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych w przypadkach gdy są one wymagane (patrz też pkt. 5.5.2),
- informowanie Wykonawcy o wszelkich zmianach warunków bhp i ppoż. w trakcie wykonywania prac,
- zapewnienie bieżącego monitorowania warunków pracy np. stężeń substancji niebezpiecznych w przypadku, gdy taka konieczność wynika z potencjalnego zagrożenia ze strony Grupy Azoty S.A. (Jeśli konieczność bieżącego monitorowania wynika z potencjalnych zagrożeń generowanych przez Wykonawcę to musi on zapewnić monitorowanie. Dopuszcza się zlecenie tego procesu jednostkom Grupy Azoty S.A.),
- sprawowanie nadzoru nad pracami i prowadzenie kontroli warunków ich wykonywania, pod kątem zgodności z postanowieniami instrukcji, projektu, Zezwoleniem i ustaleniami przed rozpoczęciem prac,
- zgłoszenie prac niebezpiecznych do Biura Bezpieczeństwa Procesowego i Ochrony Pracy w przypadku uznania, że wymagają one dodatkowego nadzoru ze strony tego Biura (zawsze przed rozpoczęciem nowej inwestycji, remontu),

Uwaga: Użytkownik może powierzyć obowiązki dot. nadzoru nad firmami i informowania o zagrożeniach, podległemu pracownikowi np. mistrzowi, uwzględniając możliwości ich wykonania w tym kompetencje i możliwości czasowe.

4.3.3. Obowiązki mistrza/ koordynatora

Do obowiązków mistrza / koordynatora należy:

- wykonywanie poleceń przełożonego dotyczących:
 - przygotowania Zezwolenia,
 - doraźnego nadzoru nad pracami firm obcych,
- reagowanie na nieprawidłowości w zakresie stosowania niniejszej procedury.

4.3.4. Obowiązki Wykonawcy

Do obowiązków Wykonawcy poza stosowaniem przepisów prawa oraz wykonywania prac zgodnie z projektem należy:

- uzgodnienie z Użytkownikiem zakresu, harmonogramu i technologii wykonywania prac,
- zapewnienie dla wszystkich swoich pracowników:
 - szkoleń BHP,
 - uprawnień specjalistycznych wymaganych dla określonych prac,
 - przeszkolenia wstępnego w zakresie obowiązujących zasad i przepisów bhp i ppoż. na terenie Grupy Azoty S.A. realizowanego przez Biuro Bezpieczeństwa Procesowego i Ochrony Pracy w Grupie Azoty S.A.,
 - instruktażu Użytkownika
- i przedstawianie na żądanie Zlecającego lub Inspektorów BHP Grupy Azoty S.A., dokumentów poświadczających odbycie ww. szkoleń i posiadania stosownych uprawnień,
- przekazanie informacji Użytkownikowi dot. potencjalnych zagrożeń wynikających z technologii wykonywania prac i określenie sposobów zabezpieczenia przed tymi zagrożeniami,
- właściwe organizowanie i wykonywanie prac wg ustalonej kolejności,
- zapewnienia jednoznacznej identyfikacji wizualnej pracowników swojej Firmy,
- zapewnienie bezpośredniego nadzoru podczas wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych dla swoich pracowników,
- zapewnienie wykonywania prac, przez co najmniej dwie osoby podczas prac, przy których występuje szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego,
- przestrzeganie warunków wykonania prac zawartych w Zezwoleniu (załącznik nr 2 do niniejszej procedury) i Protokole przekazania zgodnie z pkt.5.5.1,

- prawidłowe oznakowanie terenu prac i jego zabezpieczenie,
- zapewnienie podległym pracownikom niezbędnego ubrania i sprzętu ochronnego bhp i ppoż., w tym wymienionego w warunkach zawartych w Zezwoleniu (załącznik nr 2 do niniejszej procedury),
- zabezpieczenie wykonywanych prac pod kątem p. poż. (np. gaśnice),
- zapewnienia środków pierwszej pomocy dla swoich pracowników,
- stosowanie urządzeń i narzędzi spełniających wymogi prawne i w dobrym stanie technicznym,
- zasilanie urządzeń elektrycznych wyłącznie z rozdzielnic wyposażonych w odpowiednie zabezpieczenia elektryczne,
- zgłaszanie Użytkownikowi oraz Inspektorowi Nadzoru, przed rozpoczęciem pracy na danej zmianie, ilości zatrudnionych na obiekcie pracowników oraz nazwiska osoby odpowiedzialnej ze strony Wykonawcy za nadzór nad przebiegiem prac, przez dokonanie odpowiedniego wpisu w Dzienniku Budowy (zgodnie z Prawem Budowlanym) lub Zezwoleniu (załącznik nr 2),
- posiadanie stosownych decyzji i pozwoleń środowiskowych regulujących postępowanie w zakresie gospodarki odpadowej, emisyjnej i ściekowej itp.,
- spełnienie wymagań formalno-prawnych wynikających z umowy lub określonych w załączniku nr 4 do niniejszej procedury,
- posiadanie Planu „BIOZ”, o ile jest on wymagany prawnie, (patrz też pkt. 5.5.3 Plan BIOZ) i Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót,
- zgłaszanie Użytkownikowi zamiaru dokonania zmian w sposobie wykonania prac oraz dokonywanie zmian tylko w przypadku ich aprobaty ze strony Użytkownika, w formie wpisu do Dziennika Budowy lub Zezwolenia (załącznik nr 2 do niniejszej procedury),
- niezwłoczne informowanie pracowników Wykonawcy i osoby nadzorującej prace ze strony Grupy Azoty S.A. o nowych zagrożeniach, które wystąpiły podczas wykonywania prac,
- zapewnienie prawidłowego montażu i odbioru przez upoważnioną osobę wykonywanych rusztowań oraz rozpoczęcie jego użytkowania po zatwierdzeniu Protokołu odbioru (zgodnie z załącznikiem nr 5 do niniejszej procedury), oraz kontrola stanu rusztowań w trakcie ich eksploatacji,
- informowanie Użytkownika o wypadkach i zdarzeniach potencjalnie wypadkowych powstałych w czasie realizacji prac,
- zapewnienie bieżącego monitorowania warunków pracy np. stężeń substancji niebezpiecznych w przypadku, gdy taka konieczność wynika z zastosowanej technologii wykonywania prac. Jeśli natomiast konieczność bieżącego monitorowania wynika z potencjalnych zagrożeń generowanych przez Grupę Azoty S.A., bieżące monitorowanie zapewnić musi Użytkownik.

Wykonawcy zabrania się:

- rozpoczynania prac bez ważnego Zezwolenia (załącznik nr 2 do niniejszej procedury), tam gdzie jest ono wymagane,
- dokonywania bez porozumienia ze Zlecającym i Użytkownikiem jakichkolwiek zmian dot. zakresu i sposobu wykonywania prac, a także środków kontroli / ograniczania ryzyka,
- używania do zabezpieczenia prac pod względem ppoż. sprzętu przeciwpożarowego stanowiącego wyposażenie obiektu,
- wykonywania prac po ich wstrzymaniu przez Użytkownika, Inspektora BHP lub Nadzoru Budowlanego Grupy Azoty S.A.

5. Opis postępowania

5.1 Wymagania ogólne

Tryb postępowania w zakresie przygotowania i wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych prowadzony jest według schematu postępowania załączonego do niniejszej procedury - załącznik nr 8.

5.1.1. Tryb postępowania w przypadku prac wykonywanych przez pracowników Grupy Azoty S.A.

Przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych przez pracowników Grupy Azoty S.A. należy stosować się do instrukcji stanowiskowych. W instrukcjach należy uwzględnić zasady opisane w wytycznych dotyczących wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych (załączniki od nr 6a do nr 6j niniejszej procedury).

Prace szczególnie niebezpieczne, nieuwjęte w instrukcjach stanowiskowych mogą być w uzasadnionych przypadkach wykonywane przez pracowników Grupy Azoty S.A. tylko na wyraźne polecenie przełożonego i przy zastosowaniu wymagań niniejszej procedury, z wyłączeniem wymogu uzyskania Zezwolenia (załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

W przypadku wykonywania przez pracowników Grupy Azoty S.A. prac przy obsłudze urządzeń energetycznych stwarzających możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego, prac w zbiornikach, prac spawalniczych, wystawiane jest Pozwolenie stanowiące załącznik nr 2c do niniejszej procedury. W przypadku prac wykonywanych przez pracowników Wydziału Zasilania i Zabezpieczeń dokumentem dopuszczającym do prac jest Polecenie wykonania prac oraz dokument potwierdzający odbycie instruktarzu przed przystąpieniem do prac (patrz załącznik nr 6e do niniejszej procedury)".

5.1.2. Zasady postępowania w przypadku prac wykonywanych przez firmy zewnętrzne.

Tryb postępowania w przypadku wykonywania prac przez firmy zewnętrzne składa się z następujących etapów:

- przygotowanie dokumentacji projektowej zgodnie z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi Grupy Azoty S.A. (dotyczy prac, dla których wykonywany jest projekt techniczny),
- wyłonienie Wykonawcy z zastosowaniem zasad opisanych w pkt. 5.3 Tryb zlecenia prac,
- przygotowanie przez Wykonawcę harmonogramu i technologii (sposobu wykonania prac),
- spotkanie uzgadniające sposób wykonania prac w trakcie, którego:
 - Wykonawca uzgadnia z Użytkownikiem i innymi jednostkami Grupy Azoty S.A. harmonogram i sposób wykonania prac,
 - przekazywane są informacje o zagrożeniach ze strony Użytkownika i Wykonawcy,
- przygotowanie obiektu/terenu do wykonywania prac,
- przekazanie Protokołem (w zależności od charakteru pracy):
 - placu budowy, przy pomocy *Protokołu z przekazania placu budowy* (załącznik nr 1a do niniejszej procedury) w przypadku prac inwestycyjnych,
 - obiektu eksploatacji do remontu (załącznik nr 6 do procedury P-602),
 - instalacji/ obiektu/ węzła produkcyjnego do prac: serwisowych, konserwacyjnych w Grupie Azoty S.A (załącznik nr 1b do niniejszej procedury),
- przeszkolenie (instruktaż ogólny i ze strony Użytkownika) dla wszystkich osób wykonujących prace,
- uzyskanie Zezwolenia na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych,
- wykonanie prac z uwzględnieniem zasad opisanych w wytycznych,
- zakończenie prac i ich odbiór.

5.1.3. Tryb postępowania w przypadku prac obsługowych wykonywanych przez firmy zewnętrzne.

Tryb postępowania w przypadku wykonywania prac obsługowych, okresowych, wykonywanych w ramach umów czasowych (np. serwis eksploatacyjny) składa się z następujących etapów:

- ustalenie wymaganego zakresu prac obsługowych przez Użytkownika,
- wyłonienie Wykonawcy wg zasad pkt. 5.3 Tryb zlecenia prac,
- spotkanie uzgadniające sposób wykonania prac w trakcie, którego:
 - uzgadniane są z Użytkownikiem i innymi jednostkami Grupy Azoty S.A. technologia (w zakresie BHP) i harmonogram (lub częstotliwość) oraz zakres wykonania prac,
 - przekazywane są informacje o zagrożeniach ze strony Użytkownika i Wykonawcy,
 - ustalane są prace wymagające Zezwoleń zwykłych i Zezwoleń okresowych lub zastosowanie Protokołu przekazania obiektu eksploatacji do remontu (wg procedury P-602),
 - w przypadku stosowania zezwoleń okresowych, strony uzgadniają, kto przygotowuje „Wykaz prac do Zezwolenia okresowego” (załącznik nr 2e do P-719),
 - spisywany jest Protokół z przekazania instalacji/ obiektu/ węzła produkcyjnego do prac: serwisowych, konserwacyjnych w Grupie Azoty S.A (załącznik nr 1b do P-719),
- przeszkolenie - instruktaż dla każdego nowego pracownika wykonującego prace, a dla poszczególnych prac obsługowych:
 - zgłoszenie Użytkownikowi zamiaru rozpoczęcia prac,
 - tam, gdzie to uzgodniono: uzyskanie Zezwolenia (załącznik nr 2) lub dokonanie wpisów potwierdzających aktualność ustaleń Zezwolenia okresowego (wg załącznika nr 2b do niniejszej procedury) lub zastosowanie Protokołu przekazania obiektu eksploatacji do remontu (wg P-602) i wypełnianie na bieżąco Książki remontu wg P-602,
- wykonanie prac w sposób uwzględniający zasady opisane w załącznikach (od nr 6a do nr 6j niniejszej procedury),
- zgłoszenie zakończenia prac kierującemu instalacją.

5.2. Ogólne zasady wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych w Grupie Azoty S.A.**5.2.1. Prace wykonywane przez co najmniej dwie osoby (dotyczy pracowników Grupy Azoty S.A.).**

Prace szczególnie niebezpieczne, które należy wykonywać przez co najmniej dwie osoby, w celu zapewnienia asekuracji wyszczególnione są w odrębnym dokumencie (patrz pkt. 8 niniejszej procedury).

W przypadku, gdy prace wykonywane są pojedynczo Kierownik komórki organizacyjnej powinien określić sposób komunikacji w celu zapewnienia z odpowiednią częstotliwością informacji, potwierdzającej prawidłowy (bezpieczny) przebieg pracy. W tym celu można wykorzystać środki techniczne (np. kamery) lub procedury meldowania.

5.2.2. Nadzór prac wykonywanych przez pracowników Grupy Azoty S.A.

Prace szczególnie niebezpieczne muszą być nadzorowane przez osoby kierujące (Dyrektor/Kierownik, Mistrz lub osoba zastępująca Mistrza). Nadzór powinien zapewnić możliwość:

- bieżącego monitorowania prac (osobiście lub przy pomocy kamer),
- korygowania / wstrzymania prac,
- natychmiastowego udzielenie i/lub wezwania pomocy w sytuacjach awaryjnych lub wypadkowych.

5.2.3. Prace w porze nocnej.

Prace szczególnie niebezpieczne winny być wykonywane przede wszystkim na zmianie dziennej. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych na zmianie popołudniowej i nocnej, pod warunkiem zapewnienia bezpiecznych warunków pracy, w tym właściwego oświetlenia i nadzoru.

Wykaz przeładunkowych prac niebezpiecznych dopuszczonych do wykonywania w porze nocnej określony jest w osobnym zarządzeniu wewnętrznym.

5.2.4. Kontrola i nadzór nad firmami zewnętrznymi, możliwość przerwania prac.

Nadzór ze strony Grupy Azoty S.A. nad firmami zewnętrznymi w zakresie bezpieczeństwa prowadzonych prac, ma na celu zapewnienie spełniania wymagań niniejszej procedury (nie jest to nadzór bezpośredni i stały w rozumieniu Prawa Pracy). Dopuszcza się realizowanie tego nadzoru w sposób doraźny.

Do sprawowania nadzoru uprawnieni i zobowiązani są:

- Użytkownicy obiektów, na których wykonywane są prace (osobiście lub poprzez wytypowane kompetentne osoby, wpisywane w pkt. VI Zezwolenia tj. mistrz lub aparatowy koordynator).
- Inspektorzy Nadzoru Grupy Azoty S.A.,
- Inspektorzy/ Specjaliści BHP z Grupy Azoty S.A.

Wyżej wymienione osoby mają prawo przerwać wykonywanie prac w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowia i życia pracowników lub poważnego naruszenia ustaleń Zezwolenia (stanowiącego zał. nr 2 do niniejszej procedury lub innego Protokołu przekazania, wymienionego w pkt. 5.5.1 niniejszej procedury). O przerwaniu prac należy niezwłocznie powiadomić osobę kierującą pracownikami Wykonawcy. Fakt przerwania prac winien być odnotowany w pkt. XVI Zezwolenia (załącznik nr 2 niniejszej procedury). Zezwolenie w takim przypadku traci ważność.

Bezpośredni nadzór podczas wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych dla firm zewnętrznych, sprawuje kierujący pracami ze strony Wykonawcy (wpisany w pkt I Zezwolenia, Załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

W przypadku gdy obiekt / teren, na którym wykonywane są prace można przekazać pod nadzór Wykonawcy, bez spowodowania zagrożeń dla instalacji stosuje się zasadę przekazywania protokołem w oparciu o: załącznik nr 1a lub załącznik nr 1b do niniejszej procedury lub w oparciu o załącznik nr 6 do procedury P-602. W takim przypadku sposób nadzoru nad pracami, w tym prace wymagające Zezwolenia ze strony Użytkownika określone są w Protokole przekazania (patrz pkt. 5.5.1 procedury).

5.2.5. Koordynacja prac w zakresie BHP

W przypadku, gdy jednocześnie w tym samym miejscu prace wykonują pracownicy zatrudnieni przez różnych pracodawców, wyznacza się koordynatora prac (zgodnie z art. 208 Kodeksu Pracy). Dotyczy to, więc także prac wykonywanych na czynnych obiektach Grupy Azoty S.A. przez jedną firmę zewnętrzną w ramach inwestycji, remontów, stałych umów obsługowych.

Koordynatorem prac remontowych i / lub konserwacyjnych, przy realizacji usług technicznych jest **Kierownik Wydziału**, na którym prowadzone są prace lub osoba przez niego wyznaczona.

W przypadku wykonywania robót inwestycyjnych, koordynatora całości prac wyznacza Zlecający lub „prowadzący zadanie” pracownik Biura Realizacji, Nadzoru i Rozliczeń Inwestycji.

W przypadku gdy Wykonawca podzleca wykonanie zleconych mu robót swoim podwykonawcom, wyznacza on osobę odpowiedzialną za koordynację prac w ramach tych podmiotów. Osoba ta winna realizować polecenia i ustalenia koordynatora całości prac wyznaczonego przez Grupę Azoty S.A. jak wyżej.

Koordynator:

- ustala zasady współdziałania ze sobą poszczególnych firm wykonawczych,
 - nadzoruje na bieżąco współdziałanie różnych Wykonawców w kontekście bhp.
- Wykonawcy i pracownicy Grupy Azoty S.A. mają obowiązek stosowania się do poleceń koordynatora.

5.2.6. Wymagania ogólne dla osób wykonujących prace szczególnie niebezpieczne.

Przy pracach określonych w niniejszej procedurze mogą być dopuszczeni jedynie pracownicy, którzy:

- posiadają kwalifikacje przewidziane przepisami dla danego stanowiska oraz odpowiednie, udokumentowane uprawnienia,
- posiadają aktualne badania lekarskie przewidziane dla danego stanowiska i rodzaju prac, potwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania prac,
- odbyli odpowiednie przeszkolenia (opis w pkt. 5.2.7),
- znają technologię, sposób wykonania prac,
- znają zagrożenia występujące w trakcie prac i środki zabezpieczające,
- są wyposażeni w odpowiednie ubrania robocze/ochronne i odpowiednie środki ochrony indywidualnej,
- są w dobrym stanie psychofizycznym.

5.2.7. Wymagania dotyczące przeszkolenia osób wykonujących prace szczególnie niebezpieczne.**Wymagania dla pracowników Grupy Azoty S.A.**

Pracownicy Grupy Azoty S.A. wykonujący prace szczególnie niebezpieczne muszą odbywać szkolenie okresowe BHP 1 raz w roku, a w przypadku stanowisk nierobotniczych w terminach zapisanych w ZW dot. Zasad prowadzenia działalności szkoleniowej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska. Pozostałe wymagania - jak dla innych prac.

Wymagania dla pracowników firm zewnętrznych.

Pracownicy firm zewnętrznych wykonujący prace szczególnie niebezpieczne muszą odbyć szkolenia wynikające z przepisów BHP oraz:

- instruktaż ogólny dla firm zewnętrznych (szkolenie to ważne jest 3 lata) z zakresu BHP i ochrony środowiska - prowadzony przez Biuro Bezpieczeństwa Procesowego i Ochrony Pracy,
- instruktaż Użytkownika dot. wymogów bezpieczeństwa wynikających z zagrożeń na obiekcie Grupy Azoty S.A., na którym wykonywane będą prace (szkolenie ważne jest 1 rok),
- instruktaż słowny pracodawcy przed wykonywaniem prac (zawierający zagadnienia opisane w pkt. 5.4.1).

Potwierdzenie odbycia szkoleń / instruktażu.

Potwierdzeniem przeprowadzenia szkoleń jest:

- w przypadku szkolenia wstępnego i okresowego BHP: pisemne zaświadczenie,
- w przypadku instruktażu szczegółowego dla firm zewnętrznych (instruktażu Użytkownika): odpowiedni wpis szkolącego, w Dzienniku Budowy (w przypadku prac inwestycyjnych/ budowlanych) lub w załączniku nr 2a do niniejszej procedury, na którym jest tematyka szkolenia i podpisy.

Osoby upoważnione do przeprowadzenia instruktażu Użytkownika.

Instruktaż pracowników Wykonawcy przeprowadza w imieniu Użytkownika jedna z osób wymienionych poniżej:

- osoba zatwierdzająca Zezwolenie (załącznik nr 2 do niniejszej procedury),
- osoba upoważniona przez zatwierdzającego Zezwolenie; np. pracownik nadzoru danej jednostki lub komórki organizacyjnej np. mistrz, zastępca kierownika.

Osoba ta musi znać zagrożenia występujące w trakcie prac i środki kontroli ryzyka.

W instruktażu uczestniczy także kierujący pracami ze strony Wykonawcy prac.

5.2.8. Wymagania dotyczące stosowanego sprzętu i urządzeń.

Maszyny i urządzenia oraz wyroby stosowane przy prowadzeniu prac objętych niniejszą procedurą, muszą:

- posiadać oznaczenie znakiem zgodności, zgodnie z przepisami ustawy o systemie oceny zgodności,
- być w dobrym stanie technicznym, (co potwierdzają odpowiednie badania),
- być dostosowane do środowiska pracy np. w strefach zagrożonych wybuchem należy stosować urządzenia dopuszczone do pracy w tych strefach.

Do utrzymania łączności z pracownikami wykonującymi prace w zbiornikach, rurociągach, studzienkach kanalizacyjnych oraz wykonującymi prace na wysokości na rusztowaniach, podestach, kominach itp. budowlach mogą być stosowane środki łączności bezprzewodowej pod warunkiem, że zostały one dopuszczone przez zatwierdzającego Zezwolenie (załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

5.2.9. Ochrona środowiska.

Prace należy wykonywać w taki sposób, aby nie wystąpiło naruszenie norm i przepisów z zakresu ochrony środowiska. W szczególności należy:

- minimalizować ilość wytwarzanych ścieków, a w przypadku zrzutu ścieków do kanalizacji uzgodnić taką możliwość z odbiorcą ścieków (COŚ i BOŚ) i Użytkownikiem terenu oraz powiadamiać o fakcie zrzutu ścieków ww. podmioty,
- nie dopuszczać do zanieczyszczenia gruntu materiałami niebezpiecznymi,
- nie powodować emisji substancji niebezpiecznych do powietrza skutkujących przekroczeniem norm środowiskowych,
- zapewnić, że wszystkie powstałe w trakcie prac odpady zostaną zagospodarowane, zutylizowane lub zdeponowane na składowisku zgodnie z przepisami prawa.

5.2.10. Sytuacje awaryjne.

Wymagania procedury nie obowiązują w trakcie akcji ratowniczych mających na celu ratowanie życia i zdrowia ludzi.

Wymagania formalne (np. uzyskanie dokumentów i uzgodnień) nie obowiązują podmiotów uczestniczących w akcjach likwidujących skutki awarii ratowniczych, jeśli mogłyby przyczynić się to do opóźnienia działań i zwiększenia skutków awarii.

5.3. Tryb zlecania prac.**5.3.1. Kryteria wyboru Wykonawcy prac.**

Wśród kryteriów, które należy brać pod uwagę przy wyborze jednostek wykonujących prace na rzecz Grupy Azoty S.A. powinny być:

- posiadanie wymaganych uprawnień do wykonywania zlecanych prac,
- posiadanie wymaganych dopuszczeń w odniesieniu do stosowanego sprzętu,
- znajomość i doświadczenie w wykonywaniu podobnych prac,
- dotychczasowe opinie i oceny dot. spełniania przez firmę wymogów bezpieczeństwa.

Kryteria oceny podwykonawców określają odrębne regulacje wewnętrzne (patrz. pkt. 8 procedury).

Dokonując wyboru Wykonawcy i sprawdzenia jego przygotowania do wykonywania prac zaleca się wyszczególnić wymagania formalno-prawne i ich spełnianie stosując załącznik nr 4 do niniejszej procedury.

5.3.2. Rodzaje dokumentów zlecających wykonanie prac.

Prace szczególnie niebezpieczne mogą być wykonywane przez Wykonawców na terenie obiektów na podstawie „umowy”, „zamówienia” lub w oparciu o „zlecenia”.

Zlecenia do Wykonawców zewnętrznych, wystawiane są na realizację prac, na które uprzednio zostały zawarte umowy np. umowy wieloletnie, umowy roczne.

5.3.3. Umieszczenie wymogów bezpieczeństwa w umowach / zleceniach.

Obowiązek stosowania niniejszej procedury umieszczany jest w treści umowy lub zlecenia dotyczącej wykonania prac na terenie Grupy Azoty S.A.

5.3.4. Zapoznanie z procedurą firm zewnętrznych.

Niniejsza procedura jest udostępniana dla potencjalnych Wykonawców prac szczególnie niebezpiecznych na etapie określania specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) przez przygotowującego zapytanie ofertowe.

Przy zawieraniu umowy/podpisywaniu zlecenia z danym Wykonawcą Zlecający, zobowiązany jest, do ustalenia czy Wykonawca posiada aktualny egzemplarz niniejszej procedury, a w przypadku stwierdzenia jej braku - do przekazania jej Wykonawcy. Także na Zlecającym spoczywa obowiązek przekazania Wykonawcy aktualnej procedury w przypadku jej zmiany.

5.4. Przygotowanie prac.**5.4.1. Ustalenie sposobu wykonywania prac.**

Prace szczególnie niebezpieczne mogą być realizowane na terenie Grupy Azoty S.A. tylko w oparciu o ustaloną technologię (sposób wykonania prac).

Opis wykonania prac powinien być zawarty:

- w instrukcji stanowiskowej - przypadku prac będących w zakresie obowiązków pracowników Grupy Azoty S.A.,
- w instrukcji wykonania typowych prac remontowych (opracowanych przez Użytkownika) - dla prac wykonywanych okresowo (typowych na instalacji),
- w projektach wykonawczych, planie BIOZ, harmonogramach lub instrukcjach przygotowanych przez Wykonawcę prac - w przypadku prac na instalacjach Grupy Azoty S.A. realizowanych przez firm zewnętrzne,
- w ustnym instruktażu - dla prac doraźnych, nietypowych lub awaryjnych, gdy z uzasadnionych powodów nie ma pisemnych instrukcji.

Opis sposobu wykonywania prac powinien obejmować następujące zagadnienia:

- opis zagrożeń występujących na instalacji, w tym rodzaj i charakter mediów, z którymi mogą mieć styczność pracownicy, (w tym karty charakterystyki substancji),
- zakres kolejności wykonywania zadań,
- imienny podział pracy, (w tym wskazanie sposobu asekuracji),
- wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach w tym środki kontroli ryzyka takie jak ubrania i sprzęt ochrony,
- kluczowe dla bezpieczeństwa elementy technologii wykonywania prac,
- sposoby informowania o zagrożeniach i wzywania pomocy,
- zasady udzielania pierwszej pomocy.

5.4.2. Uzgodnienia Wykonawcy z podmiotami Grupy Azoty S.A.

Zakres, technologia oraz harmonogram prac musi zostać uzgodniony z Użytkownikiem obiektu / terenu, na którym wykonywane są prace oraz z Użytkownikami obiektów, na których prowadzone prace mogą powodować zagrożenia.

Uzgodnienia powinny być dokonane w trakcie spotkania uzgadniającego sposób wykonania prac i powinny zostać udokumentowane np. w Protokole ze spotkania / Protokole przekazania (patrz pkt. 5.5.1 procedury).

Spotkanie uzgadniające zwołuje Zlecający w porozumieniu z Wykonawcą określając uczestników, datę spotkania oraz zapewniając sporządzenie zapisów ze spotkania.

W przypadku prac eksploatacyjnych, wykonywanych na podstawie umów okresowych, spotkanie uzgadniające powinno się odbyć jednorazowo przed rozpoczęciem prac wykonywanych w ramach umowy oraz każdorazowo w przypadku istotnych zmian dot. charakteru prac i warunków jego wykonywania.

Dla drobnych prac objętych jednym Zezwoleniem (niebędących elementem większego zakresu prac np. stójkowych, inwestycyjnych, remontowych), spotkanie uzgadniające prace może ograniczyć się do uzgodnień między wystawiającym Zezwoleniem, a kierującymi pracami. Wówczas ważne dla bezpieczeństwa ustalenia powinny mieć odzwierciedlenie w Zezwoleniu i nie jest wymagany Protokół ze spotkania / Protokół przekazania (patrz pkt. 5.5.1 procedury).

Uzgodnienia prac w wykopach.

Przed przystąpieniem do robót ziemnych Użytkownik terenu we współpracy z Wykonawcą oraz innymi jednostkami winien ustalić, czy na terenie wykopu nie przebiegają rurociągi, kable elektroenergetyczne lub telekomunikacyjne lub inne obiekty infrastruktury podziemnej.

W tym celu Zlecający prace organizuje spotkanie z udziałem:

- kierownika robót ze strony Wykonawcy wykopu (obligatoryjnie),
- kierownika robót ze strony Wykonawcy prac w wykopie (wg potrzeb),
- Inspektora Nadzoru, (jeśli został wyznaczony),
- branżowych inspektorów nadzoru (wg potrzeb),
- oraz podmiotów zarządzających obiektami i sieciami znajdującymi się w o obszarze lub w bezpośredniej bliskości wykopów (wg potrzeb) np.:
 - Kierownika Wydziału (ów), na terenie, których wykonywane są wykopy,
 - Kierownika Wydziału Zasilania i Zabezpieczeń (dot. sieci energetycznych),
 - Kierownika Wydziału Produkcji i Dystrybucji Mediów lub osoby przez niego wskazanej (dot. sieci energowodne, kanalizacyjne, gazowe, estakady),
 - przedstawiciela Biura Zarządzanie Nieruchomościami (dot. dróg, chodników, budynków Zarządu, terenów zielonych),
 - Kierownika Zespołu Telekomunikacji Korporacyjnej (dot. sieci telekomunikacyjnych),
 - innych Użytkowników terenu, na którym ma być wykonywany wykop.

Wymienione wyżej podmioty zobowiązane są do określenia warunków wykonania prac, w tym sposobów zabezpieczenia rurociągów / kabli. Warunki te powinny zostać określone pisemnie np. w Protokole ze spotkania / Protokołach przekazania (patrz pkt. 5.5.1 procedury) i w Zezwoleniach (załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

Uzgodnienia prac w rejonach dróg zakładowych.

W przypadku, gdy prace mają być wykonywane w rejonie dróg zakładowych, przyległych im chodników i poboczy wymagane jest uzyskanie od Centrum Infrastruktury uzgodnień w formie pisemnej dot.:

- zajęcie pasa drogowego,
- miejsc ustawienia znaków drogowych, zapór i zabezpieczeń,
- wytypowania i oznakowania ewentualnych dojazdów zastępczych i objazdów,
- częściowego lub całkowitego wyłączeniu drogi z eksploatacji.

Zgoda na zajęcie pasa drogowego wyrażona w formie pisemnej, jest przekazywana przez wystawiającego oprócz Wykonawcy prac do Dyspozytora Przedsiębiorstwa i Zakładowej Straży Pożarnej.

Uzgodnienia prac w pobliżu urządzeń elektroenergetycznych.

W przypadku gdy prace mają być wykonywane w pobliżu urządzeń elektroenergetycznych (w tym linii napowietrznych i ziemnych i rozdzielni) należy dokonać stosownych uzgodnień z Wydziałem Zasilania i Zabezpieczeń Centrum Energetyki.

5.4.3. Ocena ryzyka i informowanie o zagrożeniach.

Dla pracowników wykonujących prace szczególnie niebezpieczne pracodawca określa ryzyko zawodowe, zgodnie z wymaganiami prawa i wewnętrzną procedurą. W przypadku pracowników Grupy Azoty S.A. należy stosować procedurę PB-4 „Zarządzanie ryzykiem zawodowym”.

Informację o zagrożeniach wynikających z działalności Grupy Azoty S.A. przekazywana jest pracownikom Wykonawcy w następującej formie:

- szkoleń i instruktaży, o których mowa w pkt. 5.2.7,
- zapisów w Protokole ze spotkania uzgadniającego sposób wykonania prac /Protokole (patrz pkt. 5.5.1 procedury) i / lub Zezwoleniu (patrz pkt. IV Zezwolenia, załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

Analiza ryzyka sporządzona przez Wykonawcę powinna wskazywać czy wykonywane prace mogą wpłynąć na bezpieczeństwo pracowników i instalacji Grupy Azoty S.A. oraz innych firm. Jeśli taki wpływ istnieje należy odpowiednio informacje przekazać przed przystąpieniem do prac Użytkownikowi / Użytkownikom oraz osobom kierującym innymi firm.

Przekazanie informacji powinno być udokumentowane tzn. odpowiednie zapisy powinny znaleźć się np. w Protokole ze spotkania uzgadniającego sposób wykonania prac / Protokole przekazania (patrz pkt. 5.5.1 procedury) lub w Zezwoleniu (patrz pkt. IV Zezwolenia, załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

Dotyczy to m.in.:

- wszystkich prac mogących zaburzyć pracę instalacji w ruchu,
- prac na wysokości oraz prac z użyciem dźwigów w miejscach gdzie mogą znajdować się pracownicy inni niż pracownicy Wykonawcy,
- prac z użyciem otwartego ognia,
- prac w strefach zagrożonych wybuchem,
- prac związanych z możliwością spowodowania zaburzeń w dostawie mediów (np. energii elektrycznej, wody, pary),
- prac związanych z wykonywaniem wykopów,
- prac wykonywanych na ciągach komunikacyjnych, w tym klatkach schodowych, windach, drogach.

Użytkownik zapewnia, że informacje te są przekazane pracownikom Grupy Azoty S.A.

5.4.4. Zgłaszanie prac szczególnie niebezpiecznych na II i III zmianie.

W przypadku prowadzenia prac szczególnie niebezpiecznych na zmianie popołudniowej lub nocnej i w dni wolne od pracy, o prowadzeniu prac szczególnie niebezpiecznych każdorazowo powiadamiają telefonicznie Dyspozytora Przedsiębiorstwa następujące osoby:

- kierownik zmianowy (dotyczy instalacji produkcyjnych poza Centrum Energetyki),
- dyspozytor Centrum Energetyki,
- w przypadku Departamentu Korporacyjnego Strategii i Innowacji oraz Centrum Infrastruktury inne osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, co najmniej mistrz lub osoba go zastępująca.

Dyspozytorzy Przedsiębiorstwa są zobowiązani do prowadzenia rejestru prac zgłaszanych i ilości osób zaangażowanych w te prace, a także przeprowadzają okresowe kontrole, czy prace szczególnie niebezpieczne są wykonywane zgodnie z niniejszą procedurą.

5.5. Dokumentacja

Uwaga: Zabrania się stosowania załączników w innej formie niż załączone do niniejszej procedury. Zabrania się dokonywania zmian we wzorach załączników.

Dopuszcza się wypisywanie Zezwolenia (Załącznik nr 2 do P-719) w formie elektronicznej oraz stosowanie podpisu elektronicznego (zgodnie z zasadami stosowania niekwalifikowanego podpisu cyfrowego w Grupie Azoty S.A.) dla zatwierdzającego Zezwolenie (patrz pkt. XIII) oraz Koordynatora robót pod kątem BHP (patrz pkt. VII).

Zezwolenie może być wypisywane ręcznie i zatwierdzane poprzez umieszczenie wymaganego podpisu i pieczętki.

Zezwolenie po zatwierdzeniu i dopuszczeniu do prac przez użytkownika, jest drukowane w dwóch egzemplarzach. Jeden dla Wykonawcy, drugi dla wystawiającego. Wypisujący Zezwolenie ma obowiązek oznaczyć na pierwszej stronie druku, który jest oryginałem, a który kopią.

5.5.1. Protokół przekazania.

Protokół przekazania placu budowy (załącznik nr 1a do niniejszej procedury) - dotyczy prac inwestycyjnych.

Dla ustalonego Wykonawcy na terenie danej jednostki organizacyjnej należy sporządzić jeden protokół na cały okres wykonywania ww. prac.

Podpisany Protokół z przekazania placu budowy powinni posiadać wszyscy Wykonawcy biorący udział w realizacji umowy, zamówienia lub zlecenia.

Treść protokołu odpowiada tytułom punktów wg załącznika nr 1a do niniejszej procedury.

W Protokole winny być wypełnione wszystkie pozycje. Jeśli, któryś z punktów nie ma zastosowania do prac, należy to odnotować wpisując „Nie dotyczy”.

Protokół z przekazania instalacji/ obiektu/ węzła produkcyjnego do prac: serwisowych, konserwacyjnych w Grupie Azoty S.A. (załącznik nr 1b do niniejszej procedury)

Niniejszy Protokół spisywany jest w przypadku zawierania umów czasowych na obsługę serwisową instalacji, obiektu lub węzła produkcyjnego (na okres nie dłuższy niż 1 rok). Podpisany Protokół oraz zakres prac na terenie czynnych obiektów Grupy Azoty S.A. powinni posiadać wszyscy Wykonawcy, biorący udział w realizacji umowy, zamówienia lub zlecenia.

Treść protokołu odpowiada tytułom punktów wg załącznika nr 1b do niniejszej procedury.

W Protokole winny być wypełnione wszystkie pozycje. Jeśli, któryś z punktów nie ma zastosowania do prac, należy to odnotować wpisując „Nie dotyczy”.

Protokół przekazania obiektu eksploatacji do remontu.

W przypadkach remontów oraz prac o niewielkim zakresie stosuje się Protokół przekazania obiektu eksploatacji do remontu (zał. 6 do procedury P-602).

5.5.2. Zezwolenie / Pozwolenie

Prace szczególnie niebezpieczne mogą być realizowane przez firmy zewnętrzne tylko po uzyskaniu Zezwolenia (zał. nr 2 do niniejszej procedury) i w okresie jego ważności.

Zezwolenie nie jest wymagane dla prac wykonywanych przez Wykonawcę jeśli w pkt. 6 Protokołu przekazania w załączniku nr 1a lub 1b do P-719, Użytkownik nie zastrzegł inaczej.

Uwaga: Zlecający i Użytkownik mogą określić inne prace niż wyszczególnione w ZW dot. wykazu prac szczególnie niebezpiecznych w Grupie Azoty S.A. (pkt. 8 niniejszej procedury), które wymagają Zezwolenia.

Uwaga: W przypadku prac inwestycyjnych i zastosowania Protokołu przekazania placu budowy (załącznik 1a), Zezwolenia na prace szczególnie niebezpieczne (załącznik nr 2) wystawia osoba wskazana w pkt.6 Protokołu przekazania placu budowy.

Prace przy obsłudze urządzeń energetycznych stwarzających możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz.U. 2019 poz. 1830) oraz przy pracach spawalniczych (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003r. nr 169 poz. 1650) wraz z późn. zm.) mogą być realizowane przez pracowników Grupy Azoty S.A. tylko po uzyskaniu Pozwolenia (zał. nr 2c do niniejszej procedury) i w okresie jego ważności.

Pozwolenie nie jest wymagane dla prac opisanych w instrukcjach stanowiskowych wykonywanych przez uprawnione osoby.

Pozwolenie (zał. nr 2c do niniejszej procedury) jest dokumentem wystawianym dla pracowników Grupy Azoty S.A. dla następujących prac:

- prace przy obsłudze urządzeń energetycznych stwarzających możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego w tym:

- 1) wewnątrz niebezpiecznych przestrzeni zamkniętych, komór paleniskowych kotłów, kanałów spalin, elektrofiltrów, absorberów, walczków kotłów, kanałów i lejów zsykowych, rurociągów sieci ciepłych oraz w zbiornikach paliw płynnych i gazowych;
- 2) wewnątrz zasobników węgla lub biomasy oraz zasobników pyłu węglowego lub biomasy;
- 3) niebezpieczne pod względem pożarowym wykonywane w strefach zagrożenia wybuchem;
- 4) w obiegach wody elektrowni i elektrociepłowni wymagające wejścia do kanałów, rurociągów, rur ssawnych i zbiorników, jak również prace na ujęciach i zrzutach wody wykonywane z pomostów, łodzi lub barek oraz prowadzone pod powierzchnią wody;
- 5) z zakresu konserwacji, remontów, montażu, kontrolno-pomiarowego, wykonywane wewnątrz turbin wiatrowych lub gondoli oraz prace z zakresu zewnętrznej konserwacji gondoli lub śmigieł wirnika turbiny wiatrowej;
- 6) wykonywane w pobliżu nieosłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części, znajdujących się pod napięciem;
- 7) przy urządzeniach elektroenergetycznych wyłączonych spod napięcia, lecz uziemionych w taki sposób, że którekolwiek z uziemień nie jest widoczne z miejsca wykonywania pracy;
- 8) w wykopach, z zakresu konserwacji, remontów, kontrolno-pomiarowego, wykonywane przy gazociągach lub innych urządzeniach gazowniczych oraz rurociągach sieci ciepłych;
- 9) konserwacyjne, modernizacyjne lub remontowe przy kolejowej sieci trakcyjnej znajdującej się pod napięciem;
- 10) przy wyłączonych spod napięcia lub znajdujących się w budowie elektroenergetycznych liniach napowietrznych, które krzyżują się w strefie ograniczonej uziemieniami ochronnymi z liniami znajdującymi się pod napięciem lub mogącymi znaleźć się pod napięciem, w tym przewodami traktacji elektrycznej;

- 11) na skrzyżowaniach linii elektroenergetycznych znajdujących się pod napięciem lub mogących znaleźć się pod napięciem i przewodami trakcji elektrycznej;
- 12) przy wyłączonym spod napięcia torze wielotorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej o napięciu 1 kV i powyżej, jeżeli którykolwiek z pozostałych torów linii pozostaje pod napięciem;
- 13) konserwacyjne, remontowe lub montażowe przy urządzeniach i instalacjach rozładowniczych paliw płynnych i gazowych.- prace spawalnicze na czynnych instalacjach bez wstrzymania ruchu zakładu;

Dla prac wykonywanych przez Wydział Zasilania i Zabezpieczeń w Grupie Azoty S.A. dokumentem dopuszczającym do prac jest *Polecenie wykonania prac* oraz dokument potwierdzający odbycie instruktarzu przed przystąpieniem do prac (patrz załącznik nr 6e do niniejszej procedury).

- prace w zbiornikach, kanałach, studniach, studzienkach kanalizacyjnych, wnętrzach urządzeń technicznych i w innych zamkniętych przestrzeniach, do których wejście odbywa się przez włazy lub otwory o niewielkich rozmiarach lub jest w inny sposób utrudnione, zwanych w załączniku 2c „zbiornikami”.

Fakt wydania Pozwolenia należy zanotować w raporcie ruchowym mistrzów.

Przygotowanie i zatwierdzanie Zezwolenia

Zezwolenie na zmianach dziennych przygotowuje Użytkownik lub osoba przez niego wskazana, a na zmianach popołudniowych i w dniach wolnych od pracy mistrz zmianowy lub aparatowy koordynator.

Do zatwierdzenia / przedłużania Zezwolenia upoważniony jest:
na wszystkich zmianach:

– Użytkownik (patrz definicja pkt. 7 procedury),

na zmianach popołudniowych i w dniach wolnych od pracy:

- Kierownik Zmianowy lub inna osoby posiadająca odpowiednie kwalifikacje pisemne, upoważniona przez Dyrektora jednostki organizacyjnej (w tym przypadku obowiązkiem osoby zatwierdzającej Zezwolenie jest poinformowanie o tym fakcie Kierownika Zmianowego),
- Dyspozytor Centrum Energetyki,
- w przypadku Centrum Infrastruktury inne osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, (co najmniej mistrz lub osoba go zastępująca) pisemnie upoważnione przez Dyrektora jednostki organizacyjnej.

Uwaga: w przypadku prac na estakadach i ciągach kablowych Zezwolenie wystawia i zatwierdza Użytkownik danego obiektu liniowego (np. rurociągu, kabla), w uzgodnieniu z zarządzającym estakadami kanałami kablowymi i Użytkownikiem terenu.

Wyznaczona przez Dyrektora jednostki organizacyjnej osoba, sporządza i aktualizuje w razie potrzeb pisemny wykaz osób upoważnionych do wystawiania Zezwoleń na II i III zmianie. Aktualny wykaz dostępny jest u kierowników zmianowych jednostek organizacyjnych oraz dla Dyspozytorów Przedsiębiorstwa.

Uwaga: W przypadku prac o charakterze remontowym lub konserwacyjnym urządzeń/ instalacji, które są własnością podmiotów zewnętrznych, a umieszczone są na obiektach/ instalacjach Grupy Azoty S.A. Zezwolenia na prace szczególnie niebezpieczne (załącznik nr 2) wystawia Użytkownik obiektu.

W przypadku obiektów infrastrukturalnych (podlegających Centrum Infrastruktury) usytuowanych na terenach kilku jednostek, dopuszczalne jest wystawianie jednego Zezwolenia, które wystawia główny Użytkownik uzgadniając warunki wykonania prac z poszczególnymi Użytkownikami terenów / instalacji.

Przy wykonywaniu prac na estakadach ogólnozakładowych lub ogólnozakładowych trasach rurociągów, tzw. trasach słupów wymagane jest uzyskanie zgody Wydziału Produkcji i Dystrybucji Mediów.

Ważność Zezwolenia

Zezwolenie (załącznik nr 2 do niniejszej procedury) jest ważne na okres pracy jednej zmiany (7⁰⁰-15⁰⁰).

Jednorazowe przedłużenie ważności Zezwolenia na następną zmianę, może być dokonane przez osobę upoważnioną do wydania Zezwolenia pod warunkiem:

- braku zmian osób wykonujących prace i nadzorujących prace ze strony Wykonawcy,
- braku zmian warunków bhp i ppoż. w miejscu wykonywanej pracy.

Sprawdzenie w/w warunków jest obowiązkiem przedłużającego Zezwolenie.

W przypadku zmiany osoby nadzorującej prace ze strony Użytkownika, nowa osoba nadzorująca potwierdza podpisem w pkt. XIV Zezwolenia zapoznanie się i sprawdzenie aktualności ustaleń w Zezwoleniu.

W przypadku dalszego przedłużania się prac poza okres dwóch zmian, należy wystawić nowe Zezwolenie (załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

Uwagi dotyczące sposobu wypełnienia zezwolenia:

Zezwolenie jest ważne po wypełnieniu wszystkich pkt. I - XIII, jeśli któryś z punktów nie ma zastosowania do prowadzonych prac należy wpisać lub zaznaczyć „nie dotyczy”.

Pozostałe punkty: (XIV- XVIII) Zezwolenia należy wypełniać w trakcie prowadzonych prac i po ich zakończeniu.

W razie braku miejsca lub w przypadkach specyficznych warunków, należy sporządzić odrębny protokół ustalający warunki bhp przy wykonywaniu prac.

Zezwolenie jest w formie edytowalnego pliku pdf, może być wypisywane ręcznie lub przy użyciu komputera.

W przypadku ręcznego wypełniania Zezwolenia, prawidłowo wybrany element należy zaznaczyć stawiając znak x w kwadracie.

Dopuszcza się stosowanie podpisu elektronicznego, (zgodnie z „Zasadami stosowania niekwalifikowanego podpisu cyfrowego w Grupie Azoty S.A.”) dla zatwierdzającego Zezwolenie (patrz pkt. XIII) oraz Koordynatora robót pod kątem BHP (patrz pkt. VII).

Zezwolenie po zatwierdzeniu i dopuszczeniu do prac przez Użytkownika, jest drukowane w dwóch egzemplarzach. Jeden dla Wykonawcy, drugi dla wystawiającego.

Zezwolenia okresowe

Dopuszcza się wystawianie Zezwoleń „okresowych” dla:

- powtarzalnych prac obsługowych w konkretnym węźle, wykonywanych przez jedną firmę w ramach umów i zleceń okresowych,
- robót remontowych i inwestycyjnych trwających dłużej niż 1 dzień pod warunkiem:
 - określenia warunków bezpiecznego wykonania pracy w formie Zezwolenia,
 - braku zmian w zakresie wykonywanych prac,
 - braku zmiany warunków BHP,
 - zapoznania z warunkami Zezwolenia wszystkich wykonujących prace,
 - dokonania w zał. nr 2b przed każdą pracą wpisu:
 - Użytkownika - potwierdzającego brak zmian w warunkach Zezwolenia i dopuszczenie do prac,
 - osoby reprezentującej Wykonawcę - potwierdzającego zapoznanie się z warunkami Zezwolenia i ich spełnienie.

Prace, na które można wystawiać Zezwolenia okresowe ustala zleceniodawca, z Wykonawcą prac w trakcie spotkania ustalającego sposób wykonania prac.

Wykaz prac do Zezwolenia okresowego zawiera załącznik nr 2e.

Treść Zezwolenia

W Zezwoleniu muszą się znaleźć informacje wyszczególnione w załączniku nr 2 do niniejszej procedury.

Zezwolenie (załącznik nr 2) jest ważne, gdy dokonano w nim wszystkich wymaganych wpisów zgodnie z „uwagami dotyczącymi sposobu wypełnienia Zezwolenia” (do pkt. XIX w załączniku nr 2 do niniejszej procedury) oraz jeśli jest podpisane przez Użytkownika i Wykonawcę.

Format numeracji : [symbol wydziału]/[numer Zezwolenia na wydziale w danym roku] / [rok].

Zatwierdzający Zezwolenie (załącznik nr 2 do niniejszej procedury) powinien w uzasadnionych przypadkach zażądać dodatkowo dołączenia do w/w dokumentów:

- wyników analizy składu powietrza,
- oświadczenia elektryka odpowiedzialnego za przygotowanie obiektu do pracy i wykonanie zabezpieczeń elektrycznych o wyłączeniu urządzeń elektrycznych i ich zabezpieczeniu,
- oświadczenia pomiarowca o wyłączeniu urządzeń pomiarowych,
- uzgodnienie przebiegu tras kablowych (wg załącznik 3 do niniejszej procedury),
- protokół odbioru i dopuszczenia do Użytkownika rusztowania (załącznik 5 do niniejszej procedury),
- innych niezbędnych dokumentów związanych z wykonywanymi pracami.

Upoważnieni elektrycy i pomiarowcy winni wykonać niezbędne zabezpieczenia i wystawić wymienione powyżej oświadczenia oraz wypełnić i podpisać Zezwolenia (załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

Dostępność Zezwolenia / Pozwolenia:

- Zezwolenie powinno być wystawione w dwóch identycznych egzemplarzach (oryginał i kopia) oraz posiadać nadany przez wystawiającego numer ewidencyjny i datę wystawienia,
- Zezwolenie po zatwierdzeniu przez osobę upoważnioną, otrzymuje Wykonawca. Kopia Zezwolenia pozostaje w jednostce wystawiającej Zezwolenie,
- w trakcie wykonywania prac Wykonawca przechowuje Zezwolenie w miejscu prowadzenia prac tak, aby osoby upoważnione do kontroli wykonywania prac i do kontroli stanowisk pracy miały wgląd w treść Zezwolenia,
- po zakończeniu prac Wykonawca przekazuje oryginał Zezwolenia Użytkownikowi, który przechowuje go przez okres jednego roku od daty wystawienia, zaś na prośbę Wykonawcy udostępnia mu jego kopię.

Zezwolenia i Pozwolenia należy archiwizować przez 1 rok.

5.5.3. Plan BIOZ/ IBWR

Dla niebezpiecznych prac budowlanych i remontowych określonych w par. 21a Prawo Budowlane, Wykonawca zobowiązany jest posiadać i stosować „Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia” zwany planem „BIOZ” i/lub IBWR.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie lub zapewnienie Planu BIOZ/IBWR jest Kierownik budowy / remontu. Każdorazowo przed rozpoczęciem prac Plan BIOZ/IBWR musi być przedstawiony Użytkownikowi oraz być dostępny dla osób z nadzoru w tym Inspektorów Budowlanych i BHP.

Kopia Planu „BIOZ”/IBWR winna znajdować się:

- u Kierownika Biura Nadzoru - w przypadku zadań inwestycyjnych,
- u Kierownika Działu Techniczno - Organizacyjnego w jednostkach organizacyjnych, na terenie którego prace są wykonywane - w przypadku prac remontowych,
- u Kierowników odpowiednich działów w Centrum Infrastruktury, dla prac prowadzonych w ramach tego Centrum.

Zawartość Planu BIOZ określa odpowiednie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury.

5.6. Sposób wykonania prac.

Wykonując prace należy stosować przepisy wyszczególnione w pkt. 8 niniejszej procedury, oraz zasady bezpieczeństwa i dobre praktyki bezpiecznej pracy. W rozdziale 5.6 zawarte są dodatkowe wymagania, które obowiązują przy pracach na terenie Grupy Azoty S.A.

5.6.1. Oznakowanie remontowanych instalacji / węzłów.

Teren prac/ remontowany węzeł powinien zostać wyraźnie oznakowany:

- w przypadku prac w pomieszczeniach: tablicami (np. uwaga remont) na wejściu do pomieszczeń,
- w przypadku prac na wytypowanym obszarze: tablicami jw. oraz taśmami ostrzegawczymi,
- w przypadku remontu rurociągów i aparatów: przy pomocy zawieszek ostrzegawczych (wg załącznika 7 do procedury), umieszczonych na wszystkich węzłach (dopływ/odpływ mediów).

5.6.2. Zasada odłączania mediów.

Do węzła / urządzenia, które podlega remontowi / naprawie należy odłączyć dopływ mediów, jeśli mogą one wpłynąć na bezpieczeństwo wykonywania prac tj.

- zasilanie w energię elektryczną,
- dopływ mediów ciekłych i gazowych.

Zasadę skutecznego odłączania dopływu mediów do remontowanego węzła należy traktować jako normę, od której odstępstwo winno być uzasadnione przy jednoczesnym zastosowaniu innych równoważnych środków zabezpieczających, wyszczególnionych w formie pisemnej (np. w Instrukcji wykonania prac, w Zezwoleniu lub w załączniku do Zezwolenia). Przy przekazywaniu do wykonania prac remontowych pojedynczych urządzeń np. pomp, aparatów, dla których nie jest możliwe wykonanie odcięcia dopływu mediów przez założenie zaślepek, dopuszcza się prowadzenie prac po odcięciu dopływu mediów zaworami i po upewnieniu się, że zawory zapewniają wymaganą szczelność i pewność odcięcia. Wykonywanie prac demontażowych urządzeń i aparatów, które nie są zaślepienie wymaga stałego nadzoru nad pracami przez wyznaczonego pracownika Użytkownika, a Wykonawca prac winien być powiadomiony o grożącym zagrożeniu i o konieczności zachowania szczególnej ostrożności przy wykonywaniu prac.

Zaślepienia dopływów mediów jest bezwzględnie wymagane:

- przy pracach w zbiornikach i lub wewnątrz innej przestrzeni zamkniętej,
- przy prowadzeniu wielodniowych prac remontowych na instalacjach, sprężarkach i innych obiektach technicznych.

Miejsca zaślepień ustala:

- projektant po konsultacji z Użytkownikiem (dla prac, w których ma zastosowanie projekt wykonawczy);
- Użytkownik - w pozostałych przypadkach.

5.6.3. Prace w zbiornikach i innych przestrzeniach zamkniętych.

Bezpośrednio (nie wcześniej niż 0,5h) przed przystąpieniem do prac w zbiornikach lub innych przestrzeniach zamkniętych gdzie występuje ryzyko:

- występowania gazów, par substancji niebezpiecznych lub
- braku, lub nadmiaru tlenu,

należy wykonać badania składu powietrza.

Użytkownik zapewnia wykonanie badań potwierdzających dotrzymywanie poziomów bezpiecznych **NDS** (najwyższe dopuszczalne stężenie/natężenie - współczynnik określający stężenie toksycznego związku chemicznego lub innego czynnika szkodliwego w danym okresie pracy) i **DGW** (dolną granicę wybuchowości - najniższe stężenie składnika palnego w mieszaninie z powietrzem lub innym gazem utleniającym, przy którym zapłon jest już możliwy). Informacje w/w zakresie opisano w wytycznych do procedury (załącznik nr 6b).

W przypadku gdy istnieje ryzyko powstania atmosfery niebezpiecznej w trakcie prac z uwagi na zastosowane technologie przez Użytkownika:

- Użytkownik w uzgodnieniu z Wykonawcą określa konieczność bieżącego monitorowania atmosfery pracy w pkt. VIII Zezwolenia,
- Wykonawca z Użytkownikiem ustalają jednostkę wykonującą ww. monitoring.

5.6.4. Prace w wykopach.

Pracownicy Grupy Azoty S.A. nie mogą wykonywać prac ziemnych dla głębokości poniżej 1 m.

Wytyczenie wykopu.

Po uzyskaniu Zezwolenia (wszystkich uzgodnień), Wykonawca wyznacza w terenie - poprzez wbicie palików - trasy przebiegu przewidywanego wykopu, jego granice szerokości oraz określa przewidywaną głębokość wykopu. Wyznaczenie granic wykopu musi zostać uzgodnione z Użytkownikiem, na którego terenie wykop ma być wykonywany oraz z Inspektorem Nadzoru prac, (co potwierdza wpisem do Zezwolenia).

W oparciu o powyższe ustalenia, Zlecający wykonanie prac lub Inspektor Nadzoru opracowuje szkic wykopu.

Na szkicu należy określić usytuowanie wykopu w stosunku do stałych punktów w terenie:

- drogi, budynku, budowli,
- ustalenie przebiegu tras kablowych.

Teren wykopu winien być poddany szczegółowej kontroli, którą winni wykonać uprawnieni pracownicy Wydziału Zasilania i Zabezpieczeń we współpracy z Użytkownikiem terenu, w celu sprawdzenia czy przez teren wykopu lub w jego sąsiedztwie nie przebiegają kable elektroenergetyczne pozostające w eksploatacji. W przypadku, gdy przez teren wykopu lub w bezpośrednim sąsiedztwie, z wytyczonymi granicami wykopu przebiegają pozostające w eksploatacji kable, elektryk Wydziału Zasilania i Zabezpieczeń nanosi ich przebieg na dostarczonej przez zlecniodawcę mapie ze szkicem wykopu.

Szkic podpisuje osoba, która go sporządziła.

Mapę z naniesionymi trasami przebiegu kabli podpisuje elektryk oraz Użytkownik terenu.

Uzgadniający przebieg tras kablowych Użytkownik - elektryk danego rejonu sporządza Protokół uzgodnienia przebiegu tras kablowych (załącznik nr 3 do niniejszej procedury).

W przypadku, gdy brak jest możliwości skutecznego zabezpieczenia kabli będących pod napięciem przed możliwością uszkodzenia i gdy zmiana trasy wykopu nie jest możliwa, należy na czas prowadzenia prac w rejonie kabli dokonać wyłączenia kabli spod napięcia. Wyłączenie kabli spod napięcia wymaga powiadomienia o tym odbiorców i ścisłego ustalenia z nimi terminu i czasokresu wyłączenia.

Prowadzenie prac.

Prace należy prowadzić wyłącznie na obszarze i w granicach wykopu wytyczonych i określonych na szkicu. W razie stwierdzenia w trakcie wykonywania robót ziemnych występowania jakichkolwiek przewodów lub instalacji, które nie zostały wymienione w Zezwoleniu, lub przedmiotów trudnych do identyfikacji należy natychmiast przerwać wszelkie prace do czasu zbadania zaistniałej sytuacji i ustalenia, na jakich warunkach możliwe jest w tym miejscu dalsze bezpieczne prowadzenie prac.

Na wznowienie prac wymagane jest wystawienie nowego Zezwolenia (załącznik nr 2 do niniejszej procedury). Informacje w/w zakresie opisano w wytycznych do procedury (załącznik nr 6g).

5.6.5. Odbiór rusztowań.

Dopuszcza się do stosowania w Grupie Azoty S.A. rusztowania jeśli dokonano:

- odbioru technicznego (zgodnie z przepisami budowlanymi),
- dopuszczenia do użytkowania w Grupie Azoty S.A.

Odbioru technicznego dokonuje osoba, która zgodnie z przepisami prawa jest kompetentna do takich odbiorów. Sporządza ona Protokół odbioru rusztowania (załącznik nr 5) lub dokonuje stosownego wpisu do Dziennika Budowy.

Osobą kompetentną do odbioru technicznego rusztowań jest Kierownik Budowy, który pełni samodzielną funkcję techniczną w budownictwie (posiada stosowne uprawnienie budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej) lub osoba przez niego upoważniona o wspomnianych uprawnieniach.

Dopuszczenie rusztowania do użytkowania w Grupie Azoty S.A. ma miejsce po pozytywnym zaopiniowaniu przez:

- przedstawiciela Wykonawcy prac na rusztowaniu (nie jest to wymagane jeśli Wykonawca prac jest jednocześnie Wykonawcą rusztowania),
- Użytkownika obiektu, na którym wykonywane są prace.

Pozytywne opinie powinny być potwierdzone podpisami w Protokole (załącznik nr 5 do niniejszej procedury).

„Protokół odbioru i dopuszczenia do użytkowania rusztowania” stanowiący załącznik nr 5 do niniejszej procedury jest przekazywany użytkownikowi rusztowania. Oryginał protokołu wraz z oryginałem Zezwolenia przekazany jest Wykonawcy prac. Wykonawca ma obowiązek codziennie przed rozpoczęciem prac na rusztowaniu dokonać przeglądu doraźnego stanu rusztowania i dokonać wpisu na stronie 2 Protokołu, w tabeli Kontrola rusztowania.

Po wygaśnięciu ważności protokołu lub w przypadku zakończeniu prac oryginał protokołu Wykonawca przekazuje Użytkownikowi.

Uwaga: Zaleca się! Ze względu na późniejszy proces archiwizacji, aby oryginał Zezwolenia i oryginał załączników do zezwolenia były przechowywane w staranności. Nie należy pozostawiać, umieszczać dokumentów na remontowanych urządzeniach, aparatach, rusztowaniach, itp.

5.7. Zakończenie prac.

Zakończenie prac szczególnie niebezpiecznych powinno:

- być poprzedzone uporządkowaniem terenu i usunięciem zawieszki (oznakowania opisanego w pkt. 5.6.1 niniejszej procedury),
- zostać zgłoszone Użytkownikowi obiektu,
- zostać potwierdzone:
 - wpisem do Książki Budowy (tam, gdzie ma to zastosowanie),
 - wpisem w Zezwoleniu.

6. Schemat postępowania

Załącznik nr 8.

7. Terminologia

Grupa Azoty S.A. - Grupa Azoty Spółka Akcyjna

Prace szczególnie niebezpieczne - prace, o których mowa w obwieszczeniu (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy), oraz prace określone jako szczególnie niebezpieczne w innych przepisach dot. bezpieczeństwa i higieny pracy lub instrukcjach eksploatacji urządzeń i instalacji, a także inne prace o zwiększonym zagrożeniu lub wykonane w utrudnionych warunkach uznane przez pracodawcę jako szczególnie

niebezpieczne. Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych wytypowany dla Grupy Azoty S.A. stanowi oddzielny dokument (pkt. 8 niniejszej procedury).

Użytkownik

- Kierownik Wydziału lub innej komórki organizacyjnej Grupy Azoty S.A., (lub osoba formalnie go zastępująca) właściwy dla obiektu i / lub terenu wykonywania prac,
- Dyrektor / lub osoba zastępująca - w przypadku Jednostki Biznesowej Katalizatory,
- osoba pisemnie upoważniona przez Dyrektora Centrum Infrastruktury - w przypadku prac na obiektach infrastrukturalnych podlegających Centrum Infrastruktury tj. estakadach, rurociągach i drogach ogólnozakładowych, sieci kanalizacyjnych,
- kierujący inwestycją ze strony Departamentu Korporacyjnego Strategii i Innowacji - w przypadku inwestycji na terenach nie podlegających poszczególnym jednostkom organizacyjnym.

Uwaga: w szczególnych przypadkach, gdy faktyczne zarządzanie obiektami / obszarem powierzone zostało jednostce innej niż Grupa Azoty S.A. możliwe jest na zasadzie wzajemnych pisemnych ustaleń, przekazanie niektórych obowiązków i praw Użytkownika jednostce zarządzającej. Dotyczy to m.in. przygotowywania instalacji do prac i wypisywania Zezwoleń, na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych.

Wykonawca - podmiot niebędący jednostką organizacyjną w Grupie Azoty S.A. realizujący prace na instalacjach Grupy Azoty S.A. w oparciu o umowę lub zlecenie.

Firma zewnętrzna - firma niebędąca Grupą Azoty S.A.

Zezwolenie - Zezwolenie na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych na terenie Grupy Azoty S.A. - dokument dopuszczający do prac szczególnie niebezpiecznych sporządzony wg wzoru do niniejszej procedury (stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej procedury).

Pozwolenie - Pozwolenie na rozpoczęcie prac przy obsłudze urządzeń energetycznych stwarzających możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego, prac w zbiornikach, prac spawalniczych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Energii z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz.U. 2019 poz. 1830) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy wraz z późn. zm. (stanowiące załącznik nr 2c do niniejszej procedury).

Koordynator prac - koordynator, o którym mowa w rozporządzeniu art. 208 Kodeksu Pracy.

Aparatowy koordynator - nazwa stanowiska w Grupie Azoty S.A.

Zleceniodawca (zlecający) - kierujący komórką organizacyjną odpowiedzialną za wybór i podpisanie umowy.

IBWR - Instrukcja Bezpiecznego Wykonywania Robót - rozumie się przez to sposób zapobiegania zagrożeniom związanych z wykonywaniem robót budowlanych, o których mowa w art.21 a ust.2, ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane oraz sposób postępowania w przypadku wystąpienia tych zagrożeń. (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn.6 luty 2003 r. w sprawie: bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych)/ zlecenia z Wykonawcą na wykonanie prac.

8. Dokumenty związane

Procedury i instrukcje systemów zarządzania:

- PB-4 „Zarządzanie ryzykiem zawodowym”,
- I-706/1 „Kwalifikacja dostawców”,
- P-602 „Ekspluatowanie obiektów technicznych”.
- P-505 „Realizacja Inwestycji”,
- ZW dot. minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej,
- ZW dot. zasad prowadzenia działalności szkoleniowej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- ZW dot. wykazu prac szczególnie niebezpiecznych w Grupie Azoty S.A.,
- ZW dot. rodzaje prac w Spółce Grupa Azoty S.A., które należy wykonywać, przez co najmniej dwie osoby,
- ZW dot. zasad załadunku oraz rozładunku substancji niebezpiecznych do/z zbiorników transportowych Spółki w Grupie Azoty S.A.,
- ZW dot. Zasad stosowania niekwalifikowanego podpisu cyfrowego w Grupie Kapitałowej Grupa Azoty.

Inne:

- Ustawa Kodeks Pracy z 26 czerwca 1974r. (Dz. U. nr 24 poz. 141) z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003r. nr 169 poz. 1650) wraz z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. nr 47 poz. 401),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. nr 120 poz. 1126) (Planu BIOZ),
- Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz.U. 2019 poz. 1830)
- Instrukcja opracowanych przez Centrum Energetyki i zgodne z przepisami w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych - w przypadku prac przy urządzeniach elektroenergetycznych.

9. Załączniki

Załącznik nr 1a - Protokół z przekazania placu budowy,
Załącznik nr 1b - Protokół z przekazania instalacji/obiektu/węzła produkcyjnego do prac: serwisowych, konserwacyjnych w Grupie Azoty S.A.,
Załącznik nr 2 - Zezwolenie na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych na terenie Grupy Azoty S.A.,
Załącznik nr 2a - Potwierdzenie odbycia instruktażu Użytkownika,
Załącznik nr 2b - Załącznik do Zezwolenia okresowego,
Załącznik nr 2c - Pozwolenie na rozpoczęcie prac przy obsłudze urządzeń energetycznych stwarzających możliwość wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego, prac w zbiornikach, prac spawalniczych,
Załącznik nr 2d - Informacja o zagrożeniach generowanych w związku z pracami realizowanymi na terenie Grupy Azoty S.A.,
Załącznik nr 2e - Wykaz prac do Zezwolenia okresowego,
Załącznik nr 3 - Uzgodnienie przebiegu tras kablowych w Grupie Azoty S.A.,
Załącznik nr 4 - Tabela wymagań formalno-prawnych Wykonawcy w zakresie prac szczególnie niebezpiecznych,
Załącznik nr 5 - Protokół odbioru i dopuszczenia do użytkowania rusztowania,
Załącznik nr 6a - Wytyczne dotyczące zaślepiania i odsłepiania rurociągów i zbiorników,
Załącznik nr 6b - Wytyczne dotyczące wykonywania prac w zbiornikach,
Załącznik nr 6c - Wytyczne dotyczące wykonywania prac w strefach zagrożonych wybuchem,
Załącznik nr 6d - Wytyczne dotyczące wykonywania prac spawalniczych oraz innych prac z użyciem ognia otwartego,
Załącznik nr 6e - Wytyczne dotyczące wykonywania prac przy urządzeniach elektroenergetycznych,
Załącznik nr 6f - Wytyczne dotyczące wykonywania prace demontażowych i prac rozbiórkowych,
Załącznik nr 6g - Wytyczne dotyczące wykonywania prac w wykopach,
Załącznik nr 6h - Wytyczne dotyczące wykonywania prac remontowych w ruchu,
Załącznik nr 6i - Wytyczne dotyczące wykonywania prac na wysokości,
Załącznik nr 6j - Wytyczne dotyczące wykonywania prac diagnostycznych prowadzonych na ruchu,
Załącznik nr 7 - Oznakowanie remontowanego węzła - zawieszka ostrzegawcza (wzór),
Załącznik nr 8 - Schemat postępowania,
Załącznik nr 9 - Wykaz udokumentowanych informacji przechowywanych i dokumentujących wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych.